

Interview med Jan Guillou om TYVENES MARKED.

"Tyvenes marked" udspiller sig i et højaktuelt miljø - blandt fartblinde forsikringsdirektører i mondæne forstæder og deres forkælede børn på natklubberne omkring Stureplan. Er historien født ud af nuet, eller er det noget, du har tumlet med længe?

Det drejer sig om tidens mest aktuelle spørgsmål, som alle forfattere må have funderet over, hvordan man kan illustrere. Men det er ikke noget nyt for i år - historien om Skandia-direktørerne er blot kulminationen på den besynderlige kultur, der er vokset frem over flere år.

En journalist kan beskrive ret præcist, hvad de her direktører har haft gang i, og læser man *Aftonbladet*, har man kunnet få et ganske godt billede af, hvad der er foregået. En ambitiøs journalist ville kunne grave dybere, men fremstillingen ville blive for svært tilgængelig og detaljeret.

Så spørgsmålet var, hvad man kunne gøre som forfatter? Det gjaldt om at finde en begivenhed, der kunne fungere symbolsk, og for mig blev det historien om den såkaldte Lidingöbande, der fik puslespillets brikker til at falde på plads. Det var en flok direktørbørn, der for et par år siden stjal for flere hundrede millioner. Da de så blev pågrebet, kunne de ikke forstå, at de skulle være nødt til at sidde inde hos politiet og svare på spørgsmål som nogle gemene tyveknægte.

Jeg satte disse unge i centrum for historien, kobled dem sammen med direktørerne og det, der symboliserer moral og god orden i samfundet, altså politiet, og dermed havde jeg alle de byggesten, der krævedes til en god roman.

Selvom hovedpersonen er en kvindelig politiinspektør, kan man ikke kalde "Tyvenes marked" for en politiroman. Hvilken etikette ville du selv sætte på bogen, og kan man sige, at du har givet dig i kast med en ny genre?

Vi kalder den en samfundsroman. En politiroman i dagens Sverige indeholder en masse parterede kvinder og voldsforbrydelser, som er uden forankring i virkeligheden.

Genren er ikke ny for mig, det er en samtidsskildring af samme slags som Hamilton-romanerne. Men perspektivet er kraftigt forskudt - fra en mandlig efterretningsofficer til en kvindelig politiinspektør ...

"Tyvenes marked" er endvidere også en satirisk roman i en forstand, der måske mest minder om "Den store afsløring" (1974, dansk udgave 2004). Det er et greb, jeg i lang tid ikke har haft lejlighed til at benytte, men det ville ikke du at skrive en indignationsroman om det her tema. Det ville ikke komme bag på nogen, at jeg er indigneret over, at direktørerne stjæler; det ville være at galoppere med fældet lanse gennem åbne døre. Det er mere bid i humor.

Man bliver ikke så lidt klogere af at læse "Tyvenes marked" - på alt fra årgangsvine og jagt til skattetænkning og slotsrestaureringer. Lavede du meget research, inden du gik i gang med at skrive?

Ja, det er klart. Jeg har blandt andet besøgt bagmandspolitiet og konfereret med politifolk og med min svigerinde, som er overanklager og går under navnet Kärran ...

Portrætterne af den nyrige forsikringsdirektør Henric Gundell og hans åleglatte kolleger er lige så ubehagelige som frastødende og vækker mistanke om, at du kender den slags typer på nært hold ...

Jeg har mødt sådan nogle personer i to sociale situationer, som er enormt effektive med hensyn til at vise, hvordan folk i virkeligheden er: På jagter og til de efterfølgende jagtmiddage. Man hører dem snakke og ser dem dræbe; det giver masser af stof.

Jeg har brugt øjnene og suget til mig som en svamp ved den halve snes lejligheder, hvor jeg har været med til den slags jagter.

Men deres børn, hvorfra har du hentet stof til dem?

De unge har jeg faktisk ikke mødt. En overgang overvejede jeg at begynde at ture rundt omkring Stureplan om natten, men droppede det, dels af hensyn til min hørelse - den kan ikke længere klare den musik, de spiller - dels fordi jeg, uanset hvad de her unge måtte sige, ville være den kendteste person på stedet og min rekognoscering derfor ikke særlig diskret ...

I stedet samlede jeg en masse udførlige og indimellem meget morsomme reportager fra blandt andet *Dagens Nyheter*. Historien om fyren med den glatbarberede pung er for eksempel taget direkte fra en reportage af Viggo Cavling.

Betragtningen over de unge mænds frisurer: at de ser ud, som om de har friseret sig med en svinekam, er desværre heller ikke min egen. Den har jeg faktisk hugget fra hoffets pressechef Elisabeth Tarras Wahlberg, der beskrev *Aftonbladets* mandlige hofreporter sådan.

Mens direktørerne og deres afkom får nogle drøje hug i dine skildringer af dem, går deres koner med få undtagelser fri. De fremstår - ligesom de andre kvinder, du beskriver - som de mest sympatiske i historien ...

Ja, sådan kan direktørfruer jo udmærket være. Der er ingen grund til at tro, at de nødvendigvis er blevet fanget i den psykopati, som mange af de her mænd befinder sig i.

I det, jeg tidligere har skrevet, har jeg nødvendigvis været henvist til nogle enormt mandlige verdener: Først spionbøgernes, derpå ridderverdenens. Selv om jeg kunne fikle lidt med det i sidstnævnte genre, var den voldsomme mandlige dominans ikke til at komme uden om.

Men når det gælder politifolk, som bogen her for en stor del handler om, så er der i princippet samme ligestilling i korpset som blandt journalister. Det forholder sig også sådan, at Anna Holt, som jeg har skabt sammen med Leif G.W. Persson, var den første kvindelige hovedperson i en politiserie, da den blev sendt midt i halvfemserne, mens det i dag vrimler med mandlige forfattere, der skriver om kvindelige politifolk.

Anna Holt dukker for øvrigt op i "Tyvenes marked" - præcis som hun gjorde i Leif G.W. Perssons to seneste romaner ...

Ja, vi snakker lidt om det, inden vi skriver, så der ikke går kludder i det.

Man møder også nogle meget nødtørftigt forklædte kendis-advokater. Hvilke regler gælder der, når man på den måde bruger personer fra det virkelige liv?

Når man beskriver advokater som Leif Silbersky eller Peter Althin i ikke særlig krænkende situationer, hvor de simpelthen udfører det samme arbejde, som de ville have gjort i virkeligheden, er det ikke noget problem. Hvad Martinger angår, er det måske lidt mere problematisk, men der skulle jo også være en skurk ...

Dit alter ego Erik Ponti er tilbage fra "Den store afsløring" og "Ondskaben", og det er hans bedste ven Pierre fra "Ondskaben" også. Hvad skete der med virkelighedens Pierre?

Han døde for nogle år siden. Men der var mange ting oppe at vende i forbindelse med "Ondskaben", og en masse børn og unge spurgte, hvordan det gik Pierre. Så jeg tænkte, at jeg ville give et positivt svar, som kunne indgyde håb.

Hvad skal du lave til efteråret - er du i gang med en ny bog?

Nej. Det næste, jeg skal i gang med, er at skrive et tv-spil og en historisk reportageserie til TV4. Tv-spillet skal handle om en tidsrejse til Gustav den Tredje og reportageserien om hekse.

© Piratförlaget AB
Oversat af Anders Johansen